



GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

2146
13072006

Biroul permanent al Senatului
Bp 313 12408.2006

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
693 15.09.2006

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă privind acordarea drepturilor bănești cuvenite persoanelor care dețineau - la data de 1 martie 1990 – economii la Casa de Economii și Consemnațiuni sub formă de obligațiuni și carnete de economii, inclusiv a depozitelor pentru obținerea unui autoturism, inițiată de domnii deputați Mircea Costache, Adrian Moisoiu, Ion Mânzână și Paul Magheru din Grupul parlamentar al PRM (Bp. 313/2006).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare despăgubirea persoanelor fizice care dețineau la data de 1 martie 1990 depozite în lei la Casa de Economii și Consemnațiuni (CEC) sub formă de obligațiuni și carnete de economii, inclusiv depozitele pentru obținerea unui autoturism Dacia și care nu le-au ridicat până în prezent.

Inițiatorii propun ca sumele cu orice titlu depuse de aceste persoane la CEC să fie indexate cu valoarea medie a ratei anuale a inflației pe perioada cuprinsă între 1 ianuarie 1990 și anul încasării sumelor cuvenite, la care se adaugă dobânzile aferente, potrivit dobânzilor anuale acordate de CEC la depozitele la termen în perioada menționată.

II. Propuneri și observații

1. Situația persoanelor care au depus la CEC sume de bani pentru obținerea unui autoturism Dacia a făcut obiectul unor procese supuse judecății instanțelor naționale.

Cauza s-a finalizat prin Decizia Curții de Apel București din 27 iunie 1996 care a stabilit că depunerea sumei în conturile Casei de Economii și Consemnațiuni nu reprezintă încheierea unui contract de vânzare-cumpărare în sensul art. 1294-1295 din Codul civil, ci a reprezentat un mijloc de economisire. Depunerea prețului autoturismului a servit doar ca garanție pentru stabilirea rangului pe lista de priorități pentru încheierea în viitor a contractului de vânzare, iar încheierea contractului nu putea avea loc decât la data plății facturii, când suma depusă era transferată în contul întreprinderii de stat.

După epuizarea căilor de recurs interne, Asociația pentru Protecția Cumpărătorilor de Autoturisme, Liga pentru Protecția Cumpărătorilor de Autoturisme și alți 647 de reclamanți individuali au introdus cererea nr. 34746/97 împotriva României pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului, susținând că prin decizia Curții de Apel București a fost violat dreptul la un proces echitabil, durata procedurii judiciare depășind termenul rezonabil prevăzut de art. 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, că tribunalul nu a fost imparțial și, totodată, a fost încălcat dreptul de proprietate privată garantat de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

La data de 10.07.2001, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat asupra solicitării nr. 34746/97, în sensul respingerii ca inadmisibilă a acestei cereri, subliniind că o asociație nu poate pretinde că este o victimă în sensul Convenției Europene a Drepturilor Omului, ea neavând calitatea de a introduce o cerere împotriva unei măsuri care lovește interesele membrilor săi, aceasta fiind incompatibilă cu dispozițiile convenției.

Pe fond, s-a arătat că decizia Curții de Apel București nu a făcut altceva decât să clarifice natura juridică a conturilor deschise de reclamanți la Casa de Economii și Consemnațiuni. Rezultatul concluziilor Curții de Apel București a fost acela că prin depunerea sumelor de bani la Casa de Economii și Consemnațiuni se încheia un contract de depozit neregulat, în temeiul căruia depozitarul se obliga să păstreze suma depusă și să o restituie la cererea deponentului, cu dobânzile aferente, atât în cazul depunerii în scop de economisire cât și în cazul depunerii cu destinație specială, cum era cazul persoanelor care depuneau sume de bani în vederea achiziționării de autoturisme DACIA.

Așadar, contractul încheiat de către persoanele care au depus sume de bani la CEC în vederea achiziționării de autoturisme DACIA, având natura juridică a unui contract de depozit neregulat, nu poate fi asimilat unui contract sau antecontract de vânzare-cumpărare întrucât nu întrunește elementele esențiale privind valabilitatea unui asemenea act juridic, neexistând manifestarea de voință a vânzătorului și nici determinarea obiectului.

Totodată, Curtea a considerat că o astfel de concluzie nu constituie o ingerință în drepturile de proprietate ale reclamantilor, întrucât tribunalele au stabilit doar natura juridică a deschiderii unui astfel de cont.

Curtea a constatat că reclamantii sunt în continuare titulari de cont și pot obține în orice moment restituirea depunerilor, la care se calculează dobânzi.

În ceea ce privește plângerea referitoare la scăderea puterii de cumpărare a depunerilor datorită inflației, Curtea a arătat că nu trebuie să se deducă din dispozițiile art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție obligația generală a statelor de a menține prin indexare puterea de cumpărare a sumelor depuse la banci sau la alte organisme financiare.

Referitor la imposibilitatea reclamantilor de a cumpăra un automobil, ținând cont de puternica depreciere a sumei depuse pe libretul de economisire, Curtea a reafirmat că art. 1, menționat anterior, nu recunoaște dreptul de a deveni proprietarul unui bun.

2. Menționăm, de asemenea, că au fost formulate mai multe propuneri de acte normative având ca obiect despăgubirea persoanelor care au depus până la data de 1 noiembrie 1990 diferite sume de bani la Casa de Economii și Consemnațiuni în vederea achiziționării de autoturisme DACIA.

Aceste proiecte nu au fost aprobate de Parlamentul României, nefiind susținute nici de Guvernul României, pentru următoarele motive:

- promovarea unor acte normative care erau considerate a avea caracter reparatoriu nu se justifică întrucât acordarea de despăgubiri presupune *repararea prejudiciului patrimonial suferit efectiv*, iar în cazul deponenților la Casa de Economii și Consemnațiuni era vorba despre *repararea unui câștig nerealizat* generat de nivelul inferior al ratei dobânzii bonificate de Casa de Economii și Consemnațiuni în comparație cu rata inflației și nu o pierdere patrimonială suferită efectiv;

- solicitarea restituirii de către stat a sumelor de bani depuse la Casa de Economii și Consemnațiuni până la data de 01.11.1990 în vederea achiziționării de autoturisme DACIA, actualizate cu rata inflației, nu este întemeiată, având în vedere că accesul la sumele depuse nu a fost niciodată îngădit titularilor depunerilor, aceștia fiind îndreptățiți să își retragă sumele depuse oricând;

- restituirea indexată a depunerilor, ar echivala cu îmbogățirea fără justă cauză a deponenților, prin acordarea de concesi care derogă și exced regimului general al depunerilor, unde rolul compensator în timp îl are dobânda;

- în conformitate cu prevederile art. 1604 alin. (2) din Codul civil, depozitarul este obligat să restituie numai suma depusă cu dobânzile aferente, fără a ține seama de devalorizarea monedei naționale, întrucât restituirea se face *"în acele monede în care s-a făcut depozitul, atât în cazul de sporire, cât și în acela de scădere a valorii lor"*. Depozitarul este ținut de obligația de a restitui suma de bani în moneda națională, indiferent de devalorizarea acesteia;

- banca are obligația de a transfera, a face plăți și a restitui sumele din contul clienților, la instrucțiunile dispuse de aceștia și a bonifica dobânzi la astfel de depuneri, titularii contului fiind singurii în măsură să dispună asupra sumelor din cont;

- promovarea actelor normative ar fi creat o discriminare între persoanele care, de bună credință și cu respectarea cadrului legal, au renunțat la pretenții similare, dându-se câștig de cauză celor care, nesocotind soluția instanțelor judecătorești naționale și europene, ar obține beneficiul unei soluții artificiale, sporit ca rezultat al simplei treceri a timpului;

- acordarea de despăgubiri acestor persoane ar reprezenta o încălcare a principiului egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat și în Constituția României la art. 16 alin. (1), deoarece aceste persoane nu sunt singurele care nu au înregistrat venituri la nivelul scontat ulterior anului 1989.

Din ansamblul dispozițiilor legale menționate rezultă că CEC este prestator de servicii, îndeplinind instrucțiunile clientului, creșterea sau scăderea valorii banilor neintrând în atribuțiile prestatorului de servicii, obligația acestuia fiind de a restitui, la cererea clientului, sumele de bani depuse cu dobândă bonificată la astfel de depuneri.

În conformitate cu prevederile Statutului Casei de Economii și Consemnațiuni, cuprins în anexa la Decretul nr. 371/1958 privind organizarea și funcționarea Casei de Economii și Consemnațiuni a Republicii Populare Române, depunerile persoanelor fizice la CEC nu erau supuse prescripției. Această prevedere a fost menținută și în actele normative ulterioare care au reglementat activitatea Casei de Economii și Consemnațiuni. Legea nr. 66/1996 privind reorganizarea Casei de Economii și Consemnațiuni din România în societate bancară pe acțiuni, republicată, prevede că sumele depuse de persoanele fizice la Casa de Economii și Consemnațiuni - SA cu orice titlu, precum și dobânzile și câștigurile cuvenite pentru acestea sunt garantate de stat. Acestea se restituie la cererea titularilor sau a reprezentanților legali ai acestora. Drepturile de creanță asupra sumelor depuse, dobânzilor și câștigurilor sunt imprescriptibile.

Prin urmare, deponenții care nu au putut cumpăra autoturismul dorit și nu au cerut restituirea banilor până în prezent, au dreptul de a cere oricând restituirea sumelor depuse și a dobânzilor aferente.

3. În cazul în care se vor acorda despăgubiri pentru depozitele constituite în lei, de către persoane fizice, la CEC, sub formă de obligațiuni, în condițiile

impozitului pe profit virat la bugetul statului în primele 4 luni ale anului 2006 de CEC, în cuantum de 1.829.727 RON, despăgubirea solicitanților se va realiza în 42 de ani, fără a lua în calcul și despăgubirile cuvenite titularilor de carnet de economii și depozite pentru obținerea unui autoturism DACIA.

Ținând cont de faptul că impozitul pe profit care urmează a fi plătit de CEC este mult mai mic decât suma care urmează a se plăti ca despăgubiri, se constată că plata acestora depășește posibilitățile financiare ale CEC.

Influențele financiare care ar rezulta ca urmare a aplicării acestei propuneri legislative sunt prezentate în **fișa financiară** anexată.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă



Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului